

1648 12
12

SEPULTURA VETERUM.

sive

DE ANTIQVIS RITIBUS SE-
PULCHRALIBUS,

Romanorum, Græcorum,
Judæorum & Christianorum,
DISPUTATIO SECUNDA.

Quam
D. O. M. A.

Præside

M. JOH. ANDR. QVENSTEDT.
QVEDL. FACULT. PHILOSOPH.
ADJUNCTO,

Publicæ disquisitioni submittit

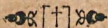
JOHANNES Rienschersff/

Spandoa-March.

Ad diem Aprilis

In Auditorio Philosophorum.

horis matutinis.

WITTEBERGÆ,

Ex Officinâ typographicâ JOHANNIS HAKEN.

ANNO M. DC. XLIX.

SEITE 100

1771

DE ANTIQVARIATIS

DISPUTATIO

DE ANTIQVARIATIS

DISPUTATIO

MORAVIA

DISPUTATIO

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

CAPUT III.

Sepulturâ vel omni vel honestâ qui prohibiti?

Quamvis jus sepulturæ commune fuerit, neminiq; temerè denegatum, aliquos tamen ad notam sceleris & infamiâ vel alia aliquâ de causâ aut prorsus omni, aut certè honoratâ sepulturâ fuisse olim privatos accepimus. Romani eos, qui injussu Imperatoris ex statione & præsidio vitæ decessissent juxta Pythagoram, qui inquam sibi ipsi ferro aut laqueo mortem intulissent, primis illius Reipublicæ temporibus sepulturâ omninò prohibuerunt, vel ut à voluntariâ morte abstererentur alij, vel quod indignum rati, ut inveniantur manus, quæ sepeliant eum, quem occidère suæ. De suspendij sui-ipsius reis fidem nobis facit *Servius* ad illud *Virgilij lib. XII. Æneid.* Et nodum informis lethi trabe neçtit ab altâ. *Sane sciendum est, inquit, quod cautum fuerit in Pontificalibus libris, ut qui laqueo vitam sinisset, insepultus abjiceretur: unde bene ait, informis lethi, quasi mortis infamissima.* *Tarquinius Priscus* (ad quem hujus consuetudinis originem referunt, quanquam *Servius Tarquinio Superbo* adscribat) *ἄνθρωποι δὲ τῶν* non solum insepultos abjici, sed & corpora eorum crucibus, spectanda civibus simul & feris volucribusq; devoranda affigi jussit, referente *Plinio*, N. H. lib.

Apud Romanos.

XXXVI. cap. 15. Mitigatam autem postea fuisse hanc poenam ait *Kirchman. in Appendice ad libros de Funeribus Roman. cap. IX.* & restrictam ad eos, qui facinoris alicujus sibi conscii è medio se sustulissent, puta, ut supplicium de se sumendum anteverterent. Illos verò, qui mortis accersitæ justam causam habuissent, (cujus nomine censebatur vitæ tædium, doloris impatientia, luctus &c. Stoici servitutis & morbi fugam, imò & spem gloriæ pro justâ causâ mortis voluntariæ admittebant. *Grotius de jure Belli & Pacis lib. II. cap. XIX. n. 5.*) gloriosè & honestè obiisse existimatos fuisse, atque sepulturæ honore affectos. Quomodo Cato Uticensis, vir sua tempestate maximus, cum Julij Cæsaris victoriam ferre non posset, vitæque ipsium tæderet, è vitâ se spontè eduxit. Eoque sine Demosthenes, princeps omnium Græciæ Oratorum juxta Quintilianum, semper venenû secum habebat, teste *Plutarcho in vita.* Hinc *Seneca Epitom. Contr. Lib. VIII. contr. 4. Afferre sibi coactus est manus, assiduis malis. Summam in felicitatum suarum in hoc removit, quòd existimabat licere misero mori.* Causam accelerandæ mortis exhibendam fuisse Senatui, non obscurè indicat *Quintilianus, vetus Magister, Declam. IV. Qui causas voluntariæ mortis in Senatu non reddiderit, insepultus abjiciatur.* Et apud Massilienses è vita aliquem semet extrahere potuisse refert *Valerius Maximus lib. 11. cap. 6. si causam senatui probasset.* Porrò Romanis *veterrimumq;* (verbis utor Victoris in Constantino) *supplicium patibulorum,* & quod, si *Livio* Historiæ patri sua fides *lib. 1. statim sub primis Regibus usitatum.* Imò quamdiu Ethnicis fuere Imperatores supplicium crucis à Romanis usurpatû est. Sustulit v. illud primus ex humanis vel certè Romanis reb; *Constantinus,* teste jâ dicto *Sexto Aurelio Victore in eodem.* & quidem sub imperij vitæque extrema, undè & So-

& *Sozomenus*, Ecclesiastica Historiæ eruditus scriptor sed
 Novatianâ hæresi infectus, qui historiam suam à Constan-
 tino Magno, ubi finit Eusebij, orditur, inter omnes ejus
 leges, hanc postremam recenset, lib. 1. cap. 8. inquit;
*Demg. Romanis prius usitatam crucis pœnam ex usu tribuna-
 lium & judiciorum lege sustulit, nempe ob reverentiam crucis
 Dominicæ, ne ea pœnis damnatorum vilesceret.* Postea ejus
 loco fuit Furca, non vetus quidem illa, sed nova, quam &
 patibulum dicimus. Caterùm ipsos suspensiosos quos
 vocabant & cruciarios, i. e. qui in patibulo suspensi & cru-
 ci affixi, legibus à sepulturâ arcebant. Et ne quis depo-
 neret, miles & custodia à magistratu addebatur; Petronius
 in Satyr. *Miles cruces asservabat, ne quis corpora ad sepultu-
 ram detraheret.* undè πολυμαθὲς Casaubonus Exercit.
 XVI. ad Ann. Baronij num. 90. Qui ex legibus Romanorū
 crucifigebantur, in cruce relinquebantur, ut probat
 nobile apud Petronium exemplum & similia alia: nisi
 causa aliqua interveniret, propter quam deponeretur
 permissu Magistratus, qui ipsius jussu fuerat affixus. Hæc
 ille. Hoc ergò affectos supplicio, quod crudelissimum
 teterrimumque vocat Cicero V. in Verrem, quodque ICTI
 nomine summi supplicij quandoque designant, teste Justo
 Lipsio de Cruce Lib. II. c. 1., tabo diffluere, & à Sole & pluvîâ
 corrumpi sinebant, ut idem ait Lipsius loc. cit. cap. 15. quâ
 corruptionem aut putrefactionem intellexit Theodorus
 Cyrenæus Philosophus. Cum enim ei Rex Lysimachus
 crucem minaretur, *Ἰστὰς*, inquit, *horribilia minitare
 purpuratis tuis, θεοδώρω δὲν μέλει, πότρου ἑὸν ἢ ὑπὸ γῆς
 σήπεται.* Theodoro nihil interest, humine, an in sublimi pu-
 trescat. ut est apud Ciceron. 1. Tuscul. quæst. Neque aliam
 sepulturam Seneca Epitom. Controv. lib. VIII. contr. 4.

Omnibus natura sepulturam dedit, naufragos idem fluctus, qui expulit, sepelit. Suffixorū corpora crucibus insepulturā suā defluunt, eos, qui vidi uruntur, pœna funerat. Tria potissimum genera eorum, quibus ipsæ Leges sepulturam denegarunt, se reperire ait Kirchmannus loc. cit. cap. VII. Hostes patriæ, Suspendiosos & *Αυτοχειρας*. Hostium patriæ nomine intelligit perduellionis & læsæ majestatis reos, pacis publicæ perturbatores, proscriptos, & quicquid est hujus farinae, quorum pœnæ ad exemplum aliorum pertinebant. Hosq; olim sepulturā fuisse prohibitos aliquot exemplis probat. Eadem *ἀναφίας* pœna manebat ipsos etiā imperatores, si in tyrannos degenerassent, malè de republicâ meritos. Exemplo esse potest Vitellius Imp., quem post varia ludibria tandem apud Gemonias (scalas) minutissimis *ι-εθibus excarnificatum atq; confectum* & inde unco tractum in Tiberim, tradit Suetonius cap. XVII. Et Heliogabalus, qui in cloacam missus & in Tiberim præcipitatus est, testibus Sext. Aurelio Victore & Lampridio. *Quod odio communi omnium contigit*, inquit Lampridius, *siquidem nec sepulchra mereantur, qui amorem Senatus, Populi ac militum non merentur*. Porro Imper. Vespasianus pœnæ Conjuratorum Germaniæ addendum censuit, ut insepulti projicerentur, ut auctor est Suetonius in *Vespasiano cap. 2. inf.* Eadè severitate usi sunt Romani in Parricidas. Hinc Sigismundus Finckelthaus *ICTus celeberr. in Conclus. Jurid. de jure Sepulturæ: th. XIII.* inquit; Solon quidem olim nullam ob hocerimè (parricidij) legè tulit, quia nō speravit quod tam impiū & nefariū scelus in cor hominis cadere possit; Idè sedit & Romulus, qui illud impossibile judicavit. Alij legumlatores dubitarunt, quam pœnam invenirent, qua rabies hæc plus quàm beluina expiaretur; eam v. tandem Romani, tanquam reliquis sapientiores constituerunt, ut videlicet

licet parricidæ omnium elementorum usura, quæ aliis
cuius communia sunt, adeoq; & ipsa sepultura eriperetur.
Hac ille. Secundum Divi Hadriani constitutionem be-
lliis objiciebatur Parricida *l. pena I X.D. ad L. Pompejam de
Parricidis*. De cætero punitorum corpora petentibus ad
sepulturam non difficulter concedebantur, sic enim Do-
mitius Ulpianus, quem Modestinus nobilissimum & Ju-
risconsultorum coryphæum appellat, *L. 1. ff. de cadaveri-
bus punitorum, Corpora*, inquit, *eorum, qui capite dam-
nantur, cognatis ipsorum neganda non sunt, & id se obser-
vasse etiam D. Augustus lib. X. de vita sua scribit*. Et *L. ult.
ibid. Paulus* (Ictus autoritate quidem Ulpiano par, libro-
rum verò multitudine superior. *Val. Försterus Hist. Jur.
Civ. lib. II. c. 78.*) *Corpora animatoꝝ eorum quibuslibet pe-
tentibus ad sepulturam danda esse scribit*. *L. XI. Cod. Dio-
cletianus & Maximianus Impp. Gaudentio in hæc verba
rescribunt; Obnoxios criminum digno supplicio subjectos sepul-
turæ tradi non vetamus*. Certè Cicero Verri probri loco ob-
jicit, quod *sepulturam punitorum denegare aut divendere
suerit solitus*. Concedebantur igitur facile puniti, ni-
si in gravioribus delictis, ubi opus erat exemplo, unde jam
laudatus Ulpianus loc. cit. *nonnunquam*, inquit, *non per-
mittitur, maxime majestatis causâ damnatorum* ut scil. eo-
rum corpora sepeliantur. Hinc etiamnum secundum
communem consuetudinem Germaniæ Sceleratorum ca-
davera vel palis suffixa vel rotis imposta aut patibulo su-
spensa relinquuntur, ut horrendo hoc & deformi specta-
culo alij metuere discant, & à talibus facinoribus deterre-
antur & ita unius facinerosi supplicio multorum impro-
bitas coerceatur. In primis aggressores publicarum via-
rum suspensi in patibulis relinquuntur, ut cæteris sint ex-
emplo juxta *L. Capitalium 28. §. Famosos 15.* ubi Callistra-
sus

tus dicit; *Famosos Latrones in his locis, ubi grassati sunt, furcâ figendos quàm pluribus placuit, ut & conspectu deterreantur alij ab iisdem facinoribus.* Denique Fulguros sive qui fulmine icti, omni omninò sepulturâ caruisse apud Romanos vult *Adrianus Turnebus lib. XVI. cap. 2. 2.* ex lege Cascâ Numæ pompilii, quam recitat Festus in voce *Occisum*, sed legem Numæ non rectè intellexisse Turnebum, humatosque fuisse *νεκρωο πλῆγας*, sine tamen ullis justis, & funerum solemnitatibus, & quidem eo ipso in loco ubi fulmine tacti, nisi fortè in loco publico vid. in templo, theatro, circo &c. fulmine occupati fuissent, tum enim aliò translatos fuisse, ostendit ante laudatus *Kirchmann. de Funer.*

Apud Græcos.

Rom. lib. 1. cap. 3. A Romanis transimus ad Græcos, apud quos divina Philosophiæ Syren, (Platonem cum Naudæo intelligo) sanxit libr. IX. de Legibus; *Ut qui sibi amicissimum i. e. seipsum vitâ privavit, non iudicio civitatis, nec tristi, vel inevitabili fortuna casu coactus, nec pudore aliquo extremo compulsus, sed ignavia & formidolosi animi imbecillitate, injustè sibi mortem consciverit; sepulturam habeat solitariâ, ubi alius nemo condatur, Deindè ut in his locis condatur qua de duodecim regionis partibus, ultima, deserta, innominataque sint: sic obscurus, ut neque statua, nec inscripto nomine sepulchra notentur.* Unde & Aristoteles dignus Præceptore suo discipulus; *multa eû civitas inquit, & ignominia afficit, qui se ipse exanimavit, ut qui civitatè injuria afficiat.* Et hic *Nicom. lib. V. cap. II.* Proditionis còvictus & sacrilegus, sive ut cû jâ dicto Platone loquar, *Dialog. IX. de Leg. in princip.* qui nefariâ cupiditate & die tractus & nocte excitus, templa ut furetur, petit, ut insepulti projiciantur, communi lege sancitum esse apud Græcos author est *Diodorus Siculus lib. XVI. Bibl.* De lege Atheniensium in sacrilegos & proditores (quâ in Atticâ terra sepeliri prohibebantur) fidem nobis facit

facit Xenophon lib. I. Ἐλληνικῶν, Arcades etiam Aristocra-
tem proditorem lapidibus obrutum extra fines suos ἄπα-
Φον abjecisse tradit Pausanias in Messenicis. Apud Ægyptios quoque servatum, hunc morem, ut dentur ἐλαφία *Apud Ægyptios.*
κυνέσσαν δῖανόσι τε πᾶσι, canibus laniena atque avibus cun-
ctis corpora suspensorum, colligi haud obscurè potest ex
vaticinio Josephi Gen. XL. v. 19. Rex suspendet te, Pistorum
magistrum alloquitur, in ligno & valucres comedent car-
nem tuam. Ex quibus colligimus, inquit Rivetus in Comm.
ad hunc loc. antiquum fuisse morem, & ex jure gentium
derivatum, ut malefici pœnis capitalibus plecterentur,
& cadavera supplicio affectorum exponeretur insepulta,
avibus aut faris lanianda. Apud eosdem, cadavera de-
bitorum Creditoribus in pignora dabantur & ab illis inse-
pulta detinebantur, donec hæredes as alienum integrè
solverent, ut refert autor de moribus Gentium. Quod
tanquam inhumanum & crudelitati proximum vetant le-
ges. Hinc Didacus Covarruvias Variarum Resolut. Tom.
II. fol. III. n. 10. Illud creberrimo omnium consensu ex-
peditum est, non esse impediendam sepulturam,
nec denegandam debitoris cadaveri, sive is pauper
sive dives sit. Conferatur Schneidevin. lib. IV. de Inter-
dictis §. summa a. diviso Tit. XV. Septentrionales populos *Apud Se-
ptentrionalis po-
pulos.*
eandem ἀπαφίαν pœnam statuisse in Tyrannos & horrendo
quodam facinore notatos clarum est ex Saxone Grammati-
co, qui lib. IV. Historiæ suæ narrat; Fengonis Tyranni cada-
ver nec urnâ nec tumulo dignum judicasse Amletum, sed
ut crines in auras dispergerentur jussisse. Existimabant
enim ejus cineres, qui patriam libertate nudaverit, à pa-
triâ regi non convenire. Apud Hebræos sepultura pro-
hibebantur ἀπὸ χείρας, quod Josephus (quem Græcum Li-
vium appellat S. Hieronymus.) nos docet, lib. III. de Bel-
lo Ju-

D

lo Ju-

lo *Judaico cap. 25.* Quo referri possunt verba *Egesippi lib. III. de Excidio Hierosolymitano cap. 17.* Hæc non solum moribus hominum, sed etiam legibus interdicta accipimus. Namq; alij insepultos projici jubent eos, qui se in ferrum dejecerunt. Dignum est enim, ut qui Patris imperium non expectaverunt, priventur quasi quodam matris gremio, terræ sepulchro. Alij dextram manum abscindunt defunctis, ut separent à membris sui corporis, quod adversus corpus suum vesano militavit furore. Hæc ille. *Jacobus Pontanus Progymn. Lat. lib. IV. in annotat. progymn. 63.* utrumque conjungit inquitens; *Apud Hebræos qui semet interemissent, amputata dextra inhumati projiciebantur.* Confer *Lilium Gyraldum de vario sepeliendi ritu,* qui eadem verba *Egesippi* adducit. Tali modo animadvertentur in eos, qui spontaneâ morte se educebant è vita. Nec id mirum, cum in hos aliud supplicium constitui non possit, qui mortem pro supplicio non habent. ut ait *Grotius de Jure Bell. & Pac. cap. XIX. n. 5.* Nonnulli tamen, inquit hoc ipso loco *Grotius,* Hebræorum de lege se non interficiendi unam causam excipiunt, si quis videat se deinceps victurum in probrum ipsius DEi. Et huc referunt, ait paulò post, *Sampsonis exemplum,* qui in suo corpore veram religionem videbat esse derisui, & *Saulis* qui gladio incubuit, ne à Dei suisque hostibus illuderetur. Unde & *Samsonem giganteum* illud robur *Israelis,* qui seipsum cum *Philisteis* populo Dei inimicis ruinâ domus oppresserat, sepulturâ honoratum legimus *Judic. cap. XVI. v. 31.* Et qui *Saulum,* judæorum regem dicam, an Tyrannum, ne vivus perveniret in manus hostium, in suum ipsius gladium irruentem *I. Reg. XXXI. 4.* cum honore sepelierant, rectè facti testimonium à *Davide* rerulerunt. *II. Reg. c. II. 5.* *Abfalomus* Optimi parentis pessima progenies,

genies, qui ex seipso præter mentem quidem, iusto tamen
Dei iudicio, longam literam, ut Plautus ait, fecerat, dum
mortem ei machinabatur, cuius beneficio vitam erat ade-
ptus, non dignabatur consueta sepulturâ, sed in vastam vo-
raginem detrudebatur, lapidibus insuper cumulatè exag-
geratis, ut tam nefarium parricidij facinus memoriâ ac no-
mine loci notaretur. II. Reg. XVIII. Caterum apud Ju-
dæos ab antiquo quatuor fuerunt suppliciorum genera ;
(ipsi vocant מיתות mortes) *Lapidatio, Combustio, sive*
virvicomburium ut appellat Tertullianus, *Decollatio, & Stran-*
gulatio, ut recensentur à Talmud & alijs Rabbinis. Cruci-
fixionem fortè inquis, me omittere, sed habeto, Crucem
non fuisse Judæorum supplicium ordinarium. Ita enim
illorum Magistri apud Paulum Fagium ad Deuter. XXI.
22. (ex ejus interpretatione) *Non fuit mos in Israel, ut cla-*
vi figerentur in pedibus & manibus hominum lapidatorum ac
susensorum. Nam tradita sunt quatuor genera mortis ju-
dicibus, Lapidatio, Combustio, Occisio, Strangulatio. Occisio
fit gladio, & est Lapidatio durior Combustione & Combustio
gravior gladio, & gladius durior Strangulatione. Non au-
tem invenitur, quod homo clavis figi debeat ad crucem, sed su-
spondendus est blasphemus & idololatra, juxta id, quod dici-
tur, quia maledictus Dei est suspensus. Hæc illi. Idem con-
tra conditorem Annalium Baronium & Justum Lipsium.
latè probat Casaubonus Gallix lumen & columnen Anti-
quitatis, Exercit. XVI. num. LXXVII. Suspensionem
quam *Carolus Sigonius* eodem errore cum crucifixione
confundit, de Republ. Hebræor. lib. VI. cap. 8. ad lapidatio-
nem reducunt Talmudici. Suspensos verò infelici arbori
Lex divina Hebræis lata, ut omnis virtutis, ita & humani-
tatis magistra, eodem die humo mandari jubet Deuteron.
XXI. 22. & 23. *Quando peccaverit homo, quod morte plecten-*

dum est, & ad iudicatus morti appensus fuerit in patibulo, non
pernoctabit cadaver ejus in ligno, sed in eadem die sepelietur.
Juxta quam legem Josue suspendi iussit regem Hai usque,
ad vesperam & Solis occasum, cumque occideret sol, præ-
cepit ut deponerent eum. *Josue VIII. 29.* Et cap. X. 27.
Quinque reges Chananæorum è lignis suspensos ad vespere-
ram ex lignis demitti iussit, ac projici in speluncam illam,
ubi se prius absconderant. Hinc *Josephus Historicus lib. IV.
cap. 7.* tantam judæis ait esse curam sepultura,
ut eos etiam, qui ad patibulum damnati sunt, ad solis oc-
casum tollant & humo mandent. Ante laudatus *Casaubonus
Exercit. XVI. num. XCVII.* ex Mose Maimonide, (quem
primum inter suos desisse nugari idem dicit *Exercit. Ead.
num. LXXVII.*) docet, ipsa in super supplicij instrumenta
cum supplicio affectis sepulta apud Judæos, veluti lignum
super quo fuit aliquis suspensus cum ipso suspensioso, la-
pis cum lapidato, gladius cum occiso, sudarium, sive man-
tile, cum strangulato. Christus humani generis sospita-
tor, innoxius ille agnus in crucem actus est more & sup-
plicio Romano, sed & ante Solis occasum à cruce deposi-
tus & sepultura mandatus est petente id Josepho ab Ari-
mathæa civitate Judææ (quæ olim dicebatur Ramatha, e-
ratq; Patria Samuelis, ut colligitur ex *I. Reg. cap. 7.*) ut do-
cet dilectus Jesu Discipulus in Evangelio suo cap. XIX. 38.
Et quamvis postulatam Josephi Romanis legibus erat con-
gruum, nihilominus tamen in potestate judicis erat, cen-
feretne corpora damnatorum in exemplum in furcâ relin-
quenda, an verò ad preces amicorum sepultura tradenda.
Unde & *ἐδώθη αὐτῷ* dicitur Marci XV. 45. donavit & ex gra-
tiâ concessit Pilatus corpus Jesu Josepho. Vide *B. Gerhar-
di Harmon. Evang. Histor. Passion. Christi cap. XIX.* Hinc ait
Carolus Sigonius de Republ. Hebræorum lib. VI. cap. 8.
Mōs

Mos fuit ut crucifixi cognatis ad sepulturam concederentur,
 quod & in Christo servatum est & in aliis ut tradit Philo in
 Flaccum. s. *Απὸ Φλακ* exempla iudicio Dei constituta habe-
 mus in Sacris literis; Domui Jeroboam Deus propter Ido-
 latriam, sepulturam denegavit. III. Reg. XIV. 11. *Quis*
mortui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent eos canes;
qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves caeli, quibus
Dominus locutus est. Jesebalem uxorem Achabi propter
 persecutiones, caedes & impietatem canibus dilaniandam
 objecit IV. Reg. IX. 35. Regem Jojakim ob scelestissima fa-
 cinora quibus se adstrinxerat extra portas Hierusalem pro-
 jectum & putrefactum, sepulturam a sibi sepultum iri prae-
 dixit Jerem. *XII. 10.* id quod ipsi evenisse testatur Iosephus
 lib. *X. ἀρχαιολ. cap. 8.* De Rege Babylonio dicitur Esaiæ
 XIV. 11. *quod deducatur in sepulcrum fastus ejus, strepitus*
rabliorum ejus. Hoc est, exponente Dn. D. *Samuele. Glas-*
sio Philof. S. Lib. V. tract. 1. cap. XII. de Metaph. à subjectis
contin. omni honore sepulturae careat, iustaque ipsa, quæ
 ei, ut potentissimo Regi solvenda erant, velut sepulta ja-
 ceant, neque adhibeantur. Evenisse hoc ei ex Dan. V. colli-
 gi non obscure potest. Alias his similes comminationes
 Dei videbimus sequente capite. Restat ut de Christianis
 dicamus. Hi autem nisi qui rogo concremantur, aut in-
 patibulis appenduntur, sepeliunt omnes; tamen non om-
 nes solemniter ac ceremonie. Canonistæ distinguunt
 inter Sepulturam honestam seu Ecclesiasticam & ignomi-
 niosam seu qualemcunque. Honestam appellant, cui
 adhibentur ceremonie ac ritus pro loci cujusque consue-
 tudine solemniter. Ignominiosam verò, quæ fit extra lo-
 cum consuetum, & ubi solennitates ejusmodi omittun-
 tur. Jus Canonicum (quod excoli capit Magistro Grati-
 ano Canonistarum parente & progenitore, qui circa an-
 num

*Apud
 Christianos
 nos.*

num Christianum 1140. claruit) sepulturam in loco consecrato negat in primis *Paganis*, sive Idololatriæ c. Ecclesiam & ca. seqq. de consecr. dist. 1. *Hereticis*, etiam post mortem damnatis c. sane profertur 24. q. 2. c. si quis episc. de hæret. cle. 1. de sepul. pertinacibus puta hæreticis h. e. qui in fundamentalibus fidei articulis errant atque errorem suum, pertinaciter defendunt. *Usurariis manifestis*, qui scilicet ob hoc crimen jam à iudice per sententiam damnari & in hoc peccato decedunt c. quia in omnibus de usur. cle. 1. & c. quamquam de usur. m. 6. *mortem sibi consciscntibus* c. placuit 23. quæst. 5. ubi tamen inter *diverſos* distinctio adhibenda, de qua vide B. Gerhar. Loco Theol. VIII. de Morte num. XXXVII. *Excommunicatis* C. Sicut de hæret. c. si de sepul. *Blasphemis, impenitentibus* c. statuimus de maled. *Monachis proprium habentibus* c. super quodam, de statu Monachor. *In torneamentis morientibus* c. 1. de torneament. Id quod de illicitis torneamentorum generibus accipiendum, inquit *Sigism. Finckelthaus disp. de jure Sepult. ib. XIII.* quæ non virtutis sed lucri fortè solius gratia instituuntur & magis temeritatem, quam fortitudinem præ se ferunt. *Raptoribus non satisficientibus* c. 2. de rapt. quibus *interdictus ingressus Ecclesie* c. 15. cui de sent. exc. in 6. Et in summa, *Sacris est canonibus institutum*, inquit Innocentius ut quibus non communicavimus vivis, non communicemus defunctis: *Et ut careant ecclesiastica sepultura, qui prius erant ab ecclesiastica unitate præcisi, nec in articulo mortis ecclesie reconciliati fuerint.* C. sacris, de sepul. Concilium Braccarense I. de illis qui sibi ipsis manus inferunt, ita statuit Canone XXXIV. *Itè placuit, ut, qui sibi ipsis aut per ferrum aut per venenum aut per precipitum, aut suspensum aut quolibet modo violentia inferunt mortem, nulla pro illis in oblatione commemoratio fiat, neq. cum psalmis ad sepulturam eorum cadavera deducantur.*

cantur. Non ergò hos aliosque notoria impietatis homines omnimodà humatione ac funeratione arcebant, sed honorificam illam funeris ad loca consueta, cum campanarum pulsu, Psalmodarum concentu alijsque usitatis ceremonijs deductionem illis denegabant, quod adhuc hodiè obrinet. Quod si de facto in cœmeterio Ecclesiastico sepultus, qui sepeliri prohibitus aut excommunicatus, efodi & ejici jubebatur, si ossa discerni poterant. *C. jam citat. sacris, De sepulr.* In Cœmeteria honestis hominibus condita facinerosorum corpora inferri nefas habitum fuisse exemplo docet *Baldericus in Chronico Cameracensi lib. 3. cap. 20.* Beda qui ex vitæ sanctitate morumque gravitate venerabilis cognominatus est, lib. V. histor. cap. 15. de quodam Fabio in desperatione mortuo refert, quòd *Monachi cum in ultimis Monasterij sui, in quo obierat, locis humarint, nec psalmos pro eo cantare voluerint.*

CAPUT IV.

Sepulturæ carentia pro ignominia pœnaque
gravi semper habita, & pro graviore
exhumatio.

Quamquam Poëtarum Principi, Maroni; *Facilis ja Sepulturæ
Etura sepulchri: Et, cælo regitur, qui non habet urnam juxta carentia.*
Lucan. lib. 7., *Nec damno nec pudore affici possunt mortui, cum
nihil sentiant,* ut monent Homerus, Æschylus, Sophocles
Moscio & alij, vide Stob. tit. 126. & Soph. in Ajace., unde
& Zisca dux Hussitarum naturæ debitum soluturus edixit,
ut cutis sibi post mortem detracta in tympani usum concederet. *Æn. Sylv. lib. III. Comment. de rebus gestis Alphonsi
Reg., Neque ad salutem quicquam prodest, utrum sepulti
an in-*

an inhumati mortui jaceant, nec aliquid nocet fidelibus, negata eorum corporibus sepultura, *Augustin. lib. de cura suscipienda pro mortuis* Custodit enim Deus omnia ossa piorum Psal. XXXIV. 20. Tamen uti sepultura honesta imprimis, beneficij, præmij ac honoris, ita contra denegatio ejusdem ignominia & pœnæ loco semper est habita. Eosque miseros judicerunt plerique & infelices quorum cadavera insepulta jacerent, quibusq; hic supremus humanæ conditionis honos deesset. Sanè *Aristoteles Rhetor. lib. I. cap. 5.* Sepulturam inter honoris species refert, inquit *μὲν δὲ τιμῆς ἑσθλοῖς, εἰσόντες* &c. Partes verò honoris sunt sepulchra, statua. Sepulturæ verò carentia apud Virgilium, malum appellatur lib. VI. *Æneid.*

Eripe me his, invicte, malis, & tu mihi terram Injice.

Imper. Vespasianus Sepulturæ privationem in gravium poenarum numerum retulisse videtur, dum in augmentum pœnæ *Conjuratorum addendum censuit, ut insepulti projicerentur*, ut supra ex *Suetonio in ejo vita cap. 2.* retulimus. Grave judicatum est, ait *Olympiodorus in Cat. Job. c. 15.* animadversionis genus sepulturæ spoliari honore, & inhumatum jacere. In atrocitate poenarum illud est, inquit *Petrus Gregorius Tholosanus Syntag. Juris Universi Lib. XXXII. cap. 29. n. 1.* non sepeliri, sed vel a vibus laniandos exponi vel membra alicubi in terrorem malefactorum suspendi: quia non sepeliri poena per se. Unde & *Melchior Junius Quaestion. politicar. quest. CIX.* In jure præterea poena gravissima loco habetur, inquit, non permitti ut corpora sepeliantur. Refert *Barthius* autor antiquitatis optimus *Lib. XXXV. Advers. cap. V.* Maximam poenam fuisse mancipiorum abjici insepulta. Nec poenæ saltem loco, sed etiam ignominiosum valde habebatur apud præfatos gentiles nudum jacere cadaver.

cadaver. Deprecatur hanc ignominiam Archytas Tarentinus Philosophus apud *Horatium lib. I. Carminum Oda. XXVIII.* ubi orat nautam, ne se naufragum insepultum, jacere patiatur, sed aliquantulum arenæ corpori injiciat:

*Quantum festinas, inquit (non est mora longa,) licebit
Injecto ter pulvere curras.*

Respicit Venusinus Vates ad legem Atticam, quæ jubebat, ut si quis in insepultum hominis cadaver incideret, saltem ei terram injiceret. *Ælian. libr. V. Variar. histor. cap. 14.* Sensus legis erat; ut si quis in cadaver aliquod inhumatum in via sibi fortuito, ut fit interdum, objectum, incideret, & totum terrâ obruere per temporis angustiam non posset, tantum plenâ manu terjecta terra aliqualem saltem sepulturam faceret. Ulysses apud Euripidem in Hecubamavult in vita re esse tenui, quàm honoratâ carere sepultura. *Barth. Lib. II. Advers. cap. 7.* Olympiadem, prodit historia, cum inaudisset, filium Alexandrum Magnum (area cui totus parvula mundus erat) diutius sepulturæ honoribus exutum jacere, graviter indoluisse; O Fili, tu quidem cælum tibi vindicare satagebas; at nunc, quæ cæteris ex æquo communia omnibus, censentur, ne iis quidem potiri potes, terrâ & conditorio. *Ælian. lib. XIII. cap. 30.* C. Rhodig. *lib. XI. cap. 81.* Eandem infelicitatem deplorat C. Vellejus Paterculus in Pompejo Magno Principe, ut ipsum vocat, Romani nominis *lib. II. Histor. cap. LIII.* Hic (de jugulatione ejus loquitur) post tres consulatus & totidem triumphos, domitumq; terrarum orbem, sanctissimi ac præstantissimi viri, in id evecti, super quod ascendere non potest, duodecesagesimum annum agentis, pridie natalem ipsius, vitæ fuit exitus: in tantum in illo viro à se DISCORDANTE fortunâ, ut cui modò ad victoriam terra defuerat, deesset ad sepulturam. Hanc ignominiam ut à Parente suo averteret Cimon, vincula subibat, quibus ille ligatus erat.

E

Cimon

Cimon, inquam, Atheniensis, cum pater ejus Miltiades litē
astimatam populoolvere non potuisset, ob eamq; causā
damnatus in vinculis publicis decessisset, nec per leges li-
ceret funus efferre, nisi pensitata pecunia: & ille non esset
solvendo, translatis in se vinculis, patrem ad sepulturam
redemit. Hinc egregia illa laus Cimonis apud *Valerium
Maximum lib. V. cap. 4.* Nec te quidem Cimon silentio in-
volvam, qui patri tuo sepulturam voluntariis vinculis e-
mere non dubitasti. Apud judæos insepultum abjici aut re-
linqui pro summa habebatur ignominia & infelicitas.
Et inter pœnas Jefabeli comminatas atrox: *Non erit qui se-
peliat eam.* IV. Reg. IX. 10. Apud Ecclesiastem cap. VI. 3. &
sepultura non est ei, dixi, melior est eo abortivus. melior. i. e.
felicior. Non enim pars minima infelicitatis erat sepultura
carere, ut annotat ad hunc loc. *Drusus in Præteritis Lib. X.
ad Apocal. cap. XI. v. 9.* Notæ sunt graves illæ comminatio-
nes Dei, apud Jeremiam 5. *Non colligentur & non sepelien-
tur, in sterquilinum super faciem terræ erunt.* Jerem. VIII. 2.
& Ezechielem, *super faciem terræ cades, non colligeris, neq;
congregaberis; bestis terræ & volatilibus cæli dedi te ad devo-
randum* Ezech. XXIX. 5. Apud Jeremiam minatus est DEUS
Joacimo *sepulturam asini* Jerem. XXII. 19. quod dignior es-
set consortio bestiarum, quàm hominum, qui ab illis eti-
am post mortem humatione separantur. Hinc adagium *Se-
pultura à sini sepelictur* hoc est *audens* sive sine sepultura re-
linquetur. Est autem Sepultura asini, quàm juxta Cicero-
nem dicas insepultam sepulturam, juxta Græcos, *ἀπὸ τοῦ
σίνου, sordidus aliquis & apertus locus, qui neq; tegat cadaveris
horribilem & obscenam speciem, neq; canes aut volucres à
laceratione prohibeat.* ut exponit Sanctius in lib. IV. Reg. cap.
XXIV. quod ipsum explicat etiam Jeremias cap. XXXVI.
30. *Cadaver ejus projicietur ad æstum per diem & ad gelu per
noctem.* Maledictionis divinæ signum fuisse dicit *Calvi-
nus Comm.*

*nus Comm. in lib. i. Samuel. cap. XXXI. corporum illam ab-
jectionem, non verò semper regulam istam locum obti-
nere, nempe ut sepultura sit favoris DEi signum, contra ve-
rò insepultū jacere maledictionis testimoniū. Id quod pro-
bat exemplo divitis epulonis, qui cum honore sepultus di-
citur & Lazari, de cujus sepultura nulla fit mentio, ut sine
honore corpus ipsius abjectum videatur. In quem sensum
Augustinus lib. i. de Civit. Dei cap. 12. & lib. de cura mort.
c. 2. *Præclaras exequias in conspectu hominum exhibuit purpu-
rato illi diviti turba famulorum, sed multò clariores in conspe-
ctu Domini ulceroso illi pauperi ministerium exhibuit Angelo-
rum, qui cum non extulerunt in marmoreum tumulum,*
sed in Abrabæ gremium sustulerunt. Dicitur quidem
Psal. LXXXIX. 2. *Posuerunt cadavera servorum*
tuorum escam volatilibus cæli, carnem sanctorum tuorum
bestiis terræ & vers. 3. effuderunt sanguinem eorum, tanquam
aquam & non erat, qui sepeliret. Sed hæc magis ad exagge-
randam crudelitatem istorum, qui ea fecerunt, quàm ad
eorum, infelicitatem, qui illa perpeffi sunt, dicuntur, ut
observat B. Gerhardus Loc. Theol. VIII. de Morte n. 83. Hanc
crudelitatem perpeffa sunt antiquitus martyrum & piorū
Christi confessorum corpora. Quod cum ægrè admodum
ferrent Christiani reliqui, martyrum scil. corpora feris a-
vibusq; exponi, etiam capitis periculo nocturno solebant sur-
ripere, si quando minus accuratè custodirentur. Vide Mar-
cum Velsperum Commentario ad passionem S. Afræ & sociarum.
In quam sævitiam maximè invehitur Lactantius lib. V. In-
stitut. cap. 11. *In cineres furiant, inquit, ne quis extet sepul-
turæ locus. Quasi verò id affectent, qui Deum confitentur, ut*
ad eorum sepulcra veniatur, ac non ut ipsi ad Deum perveni-
ant. Quænam illa feritas, quæ rabies, quæ insania est, lucem
orris, terram mortuis denegare? Cæterum uti in ignomi-
niam & pœnam sæpè sepulturâ prohibebantur mortui, i-
ta con-*

Exhumatio.

ta contrà solebant interdum propter atrocità facinora vivi in terram defodi. Sic olim Virgines Vestales incestum committentes in campo scelerato vivas apud Romanos sepultas fuisse, legimus apud Plutarchum in Num. Pomp. Et ex Confit. Crim. Caroli art. 13 1. eidem pœnæ subijciendi sunt infanticidæ. Exhumari verò, nescio annon intollerabilius dedecus, quam inhumatum relinqui? Pœna gravissima, inquit supra citatus *Tholosanus Syntagm. Jur. Univ. lib. XXXIII. cap. 23. n. 3 2.* habita sacrilegij & proditionis in Attica, non sepeliri ex lege apud Xenophontem lib. 1. è *Δνν.* Cujus & meminit Æmilius Probus in Themistij vita. Et pro pœna atrociori eruere ex sepulchro ossa. Exhumationis exemplum habemus in Sacris & quidem in Historia Regum, ubi Josias Religiosissimus Deoque charissimus Rex facinerosorum sacerdotum ossa, sepulchris refoffa flammis perdidit *IV. Reg. XXIII. 16.* In historiis profanis de Sylla Dictatore dicitur, quod Caji Martii ossa eruta in fluvium mergi jusserit, moriens se cremari voluerit, veritus talionem, ludibrium ab hoste cadaver ejus pateretur. Vide Plinium Nat. Hist. libro VII. cap. 5 4. Non possum silentio premere tyrannidè papalè, quâ reliquas eorù, qui à Romanâ Synagogâ exierùt, vel sepulchris inferri prohibèt, vel illata ex iisdè erui & igne absumi vel in carnificinis, colluviariis aliisq; infamibus locis sepeliri curant. Sic Cardinalis Polus (Poli hostis & oppugnator) cadavera Martini Bucerii & Pauli Fagij Cantabrigiæ de sepulchris effodi & publicè cremari jussit, ut ex historia Bucerii & Fagij à Balæo descripta constat. Idem Polus Petri Martyris uxoris corpus Oxoniæ sepulchrum erui & in sterquilinum abjici jussit. *Jos. Simler. Orat. de vita & obitu P. Martyris.* Sed;

*Nilil agis hac im, tabesne cadavera solvat,
Aut rogas, haud refert, placido Natura receptat
Cuncta sinus.* Lucan. 7.

ULB Halle 3
002 684 632

V3 17

B.I.G.

Farbkarte #13

1648 12
12
ULTURA

VETERUM.

five

TIQVIS RITIBUS SE-
PULCHRALIBUS,

orum, Græcorum,
um & Christianorum,

TATIO SECUNDA.

Quam
D. O. M. A.

Præside

ANDR. QVENSTEDT.
FACULT. PHILOSOPH.
ADJUNCTO,

blica disquisitioni submittit
ANNES Rienscherrff/

Spandoa - March.
Ad diem Aprilis
auditorio Philosphorum.
horis matutinis.

✂[†]✂

WITTEBERGÆ,
bographica JOHANNIS HAKEN.

ANO M.DC.XLIX.